

Awdurdod Parc Cenedlaethol 20 Mai 2026

Yn bresennol (yn bersonol)

Dr M Havard (Cadeirydd)

Miss F Day, y Cynghorydd T Evans, y Cynghorydd C George, y Cynghorydd SL Hancock MBE, Mr J Hogg MBE, y Cynghorydd M James a Mr GA Jones.

Yn bresennol (ar-lein)

Y Cynghorydd M Bowen, y Cynghorydd D Clements, Ms H Gwenllian, y Cynghorydd B Price, y Cynghorydd S Skyrme-Blackhall, y Cynghorydd V Thomas a'r Cynghorydd C Williams BEM.

Hefyd yn bresennol:

Joy Arkley (Pennaeth Gwasanaethau Pobl), Catrin Evans (Pennaeth Cyllid a Chodi Arian), Georgia Jones (Swyddog Gwasanaethau Democraidaidd), Llinos Jones (Cyfieithydd ar y Pryd), Tegryn Jones (Prif Weithredwr), Michael Kent (Swyddog Monitro), Caroline Llewellyn (Rheolwr Gwasanaethau Democraidaidd) a Sara Morris (Cyfarwyddwr Lle ac Ymgysylltu).

[Ystafell Preseli, Swyddfa'r Parc, Llanion, ac ar-lein, 10.00am – 11:50am]

1. Ymddiheuriadau am absenoldeb

Derbyniwyd ymddiheuriad am absenoldeb oddi wrth Mrs S Hoss, y Cynghorydd A Tinley a'r Cynghorydd M Williams.

2. Datgan Buddiannau

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant.

3. Cofnodion

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Mawrth 2026 i'w cadarnhau.

Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith bod yr Aelodau wedi cael gwybod yn y cyfarfod blaenorol bod y Cynghorydd S Alderman wedi gadael yr Awdurdod a bod gair o ddiolch wedi'i anfon ato am ei gyfraniadau.

Ar gynnig Dr M Havard, a eiliwyd gan y Cynghorydd S Hancock, **penderfynwyd**, yn amodol ar yr ychwanegiad uchod, bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Mawrth 2026 yn cael eu cadarnhau a'u llofnodi.

4. Log Gweithredu a Materion yn Codi

Er nad oedd wedi'i gynnwys yn y log gweithredu, gofynnodd y Cadeirydd am ddiweddariad ar Gynllun yr Awdurdod ar Drwyddedu Arfordiro gan i hyn fod yn rhan bwysig o'r trafodaethau yn y cyfarfod blaenorol.

Ymatebodd y Swyddog bod y gwaith ar y cynllun Trwyddedu Arfordiro wedi bod yn mynd rhagddo, fodd bynnag roedd y broses wedi cymryd mwy o amser nag a ragwelwyd o ganlyniad i'r asesiadau amgylcheddol oedd yn ofynnol, a'r amser a gymerwyd i sicrhau bod y ddarpariaeth briodol ar gyfer ymgynghori â'r cyrff perthnasol ar waith. Cadarnhawyd bod pob darparwr arfordiro oedd wedi cofrestru ar gyfer y concordat wedi cael gwybod y byddai'r concordat yn parhau mewn grym nes bod y cynllun newydd yn ei le. Ychwanegodd y Swyddog bod cyfarfodydd yn cael eu trefnu gyda'r gweithredwyr i drafod y cynigion drafft ar lunio trwydded gyfer pob safle.

Nodwyd.

[Ymunodd y Cynghorydd V Thomas â'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol].

5. Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Dywedodd y Cadeirydd ei bod wedi mynychu'r digwyddiadau neu'r cyfarfodydd canlynol yn ystod y mis diwethaf:

- Digwyddiad yng Nghastell Caeriw gyda'r Cynghorwyr C George a V Thomas i blannu coeden ifanc oedd wedi deillio o Sycamorwydden y Bwlch, a ddinistriwyd yn fwriadol, gyda grŵp o blant lleol fel rhan o'r prosiect 'Coed Gobaith'.
- Cyfarfod gyda Chyfeillion Arfordir Penfro yn Nhŷ Pwmp Sain Ffraid i weld yr injan oedd wedi'i hadfer gan Aelodau o Gyfeillion Arfordir Penfro. Llongyfarchodd y Cadeirydd y Cyfeillion am eu gwaith yn atgyweirio a chynnal a chadw'r nodwedd hanesyddol hon.
- Grŵp Llywio Ymgyrch y Parciau Cenedlaethol dros gael Parc Morol gyda Tegryn Jones.
- Cyfarfod o Bartneriaeth Natur Sir Benfro gyda Miss Fiona Day.
- Cyfarfod Panel Asesu Lleol Ffermio Bro lle trafodwyd y gwaith oedd wedi'i gwblhau hyd yn hyn a'r camau nesaf ar gyfer y cynllun. Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith y byddai ceisiadau i ymuno â'r cynllun yn agor yr wythnos ganlynol, a gofynnwyd i'r Aelodau rannu'r wybodaeth unwaith y byddai ar gael.
- Cyfarfod gyda Swyddogion Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri i drosglwyddo'r cyfrifoldebau o Gadeirio cyfarfodydd Parciau Cenedlaethol Cymru.

Dywedodd y Cadeirydd, er nad oedd hi wedi gallu bod yn bresennol, bod Cerdded y Llwybr er Llesiant wedi'i gynnal gyda grwpiau o Sir Benfro, Ceredigion a Sir Gaerfyrddin yn cymryd rhan. Llongyfarchodd y Cadeirydd y tîm am drefnu'r daith gerdded, a diolchodd i'r Swyddogion am eu gwaith caled.

Dyweddod Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod ei bod wedi mynychu cyfarfod o Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ar ran yr Awdurdod, fodd bynnag, ni thrafodwyd unrhyw bynciau perthnasol i'r Parc Cenedlaethol. Rhoddodd y Cadeirydd wybod i'r Aelodau am farwolaeth Jill Simpson yn ddiweddar, oedd wedi ymddeol yn ystod Hydref 2025 ar ôl dau ddegawd o weithio i'r Awdurdod. Cydnabuwyd ei gwasanaeth clodwiw a'i chyfraniadau sylweddol i'r Awdurdod a'r Parc Cenedlaethol, a mynegodd yr Aelodau eu cydymdeimlad â'r teulu.

Nodwyd.

6. Adroddiadau cyfarfodydd Pwyllgorau eraill yr Awdurdod

Cyflwynwyd cofnodion nifer o gyfarfodydd Pwyllgor yr Awdurdod i'r Aelodau i'w hystyried:

- Y Pwyllgor Rheoli Datblygu a gynhaliwyd ar 11/03/2026
- Y Pwyllgor Grantiau a gynhaliwyd ar 21/01/2026
- Y Pwyllgor Archwilio ac Adolygu Gwasanaethau Corfforaethol a gynhaliwyd ar 25/02/2026
- Y Pwyllgor Adolygu Gweithredol a gynhaliwyd ar 04/03/2026
- Y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 15/04/2026

Penderfynwyd derbyn cofnodion y pwyllgorau uchod.

Nodwyd.

[Ymunodd y Cynghorydd D Clements â'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem nesaf].

7. Y Safonau Ariannol wedi'u Diweddarau 2026

Cyflwynodd y Pennaeth Cyllid a Chodi Arian adroddiad oedd yn ceisio cymeradwyaeth yr Aelodau i fabwysiadu cyfres o Safonau Ariannol oedd yn nodi dull gofynnol yr Awdurdod o ymdrin â meysydd allweddol o reolaeth ariannol. Dywedwyd bod y Safonau Ariannol wedi'u diweddarau yn flaenorol yn 2020 ac felly wedi'u hailysgrifennu i amlygu'r arferion gweithredol cyfredol. Amlygwyd bod y Safonau Ariannol wedi'u diweddarau yn cynnig cynnydd yn y terfynau dirprwyo.

Gofynnodd Aelod a fyddai hyfforddiant yn cael ei gynnal i'r staff ar y Safonau Ariannol wedi'u diweddarau. Cadarnhawyd, pe bai'r Safonau diwygiedig yn cael eu cymeradwyo, y byddai'r staff yn cael gwybod am y diweddariadau, ac y byddai hyfforddiant i'r staff yn cael ei gynnal lle bo gofyn.

O ran risg, gofynnodd Aelod am fanylion pellach ynghylch y goblygiadau hirdymor a'r rhwymedigaethau i'r Awdurdod megis y cronfeydd wrth gefn sy'n ofynnol ar gyfer unrhyw senarios gwaethaf posibl. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr bod polisi cronfeydd ariannol wrth gefn wedi'i gymeradwyo gan yr Aelodau fis Mawrth 2026 a bod y polisi yn nodi y dylid cynnal y cronfeydd wrth gefn cyffredinol ar ddim llai na £1,400k (penderfynwyd ar y lefel isaf ar ôl ystyried yr ystod lawn o risgiau strategol, gweithredol ac ariannol sy'n wynebu'r Awdurdod). Ychwanegodd y Prif Weithredwr bod Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro wedi'i glustnodi fel y Corff Cyhoeddus sydd â'r cronfeydd wrth gefn mwyaf yn y wlad, a chadarnhaodd bod rhwymedigaethau'r Awdurdod yn cael eu hystyried yn rhai y gellir eu rheoli ar hyn o bryd. Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid a Chodi Arian y byddai'r polisi cronfeydd ariannol wrth gefn yn cael ei adolygu'n flynyddol i sicrhau bod lefel y cronfeydd wrth gefn yn parhau'n ddigonol.

Cafwyd trafodaeth i ddilyn wrth i Aelod godi pryder ynghylch lefel y wybodaeth sensitif sydd ar gael i'r cyhoedd, ac a oedd y lefel o dryloywder yn ormodol yn yr achos hwn. Cytunodd y Prif Weithredwr i drafod y mater ymhellach gyda'r Tîm o Uwch Arweinyddion yr Awdurdod.

Ar gynnig Dr M Havard, a eiliwyd gan y Cynghorydd D Clements, **penderfynwyd**;

- i. cymeradwyo'r Safonau Ariannol fel y'u nodir yn Atodiad A i'r adroddiad hwn.
- ii. bod y Safonau Ariannol a gymeradwywyd yn dod i rym yn ddi-oed.
- iii. bod cydymffurfio â'r Safonau Ariannol yn orfodol ac yn cael ei fonitro drwy'r trefniadau llywodraethu ariannol a'r rheolaeth fewnol presennol, yn cael ei nodi.
- iv. nodi'r gweithdrefnau gweithredol ariannol sydd ynghlwm (Atodiad B) sy'n ategu'r Safonau Ariannol.
- v. bod y Pennaeth Cyllid a Chodi Arian yn cael ei awdurdodi i wneud mân newidiadau ansylweddol i'r Safonau Ariannol lle bo gofyn i amlygu newid deddfwriaethol, argymhelliad archwilio, neu welliant gweithredol, gydag unrhyw newidiadau sylweddol yn cael eu hadrodd yn ôl i'r Pwyllgor i'w cymeradwyo.

8. Y Polisi Iechyd a Diogelwch

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Pobl fersiwn wedi'i diweddarau o'r Polisi Iechyd a Diogelwch i'w gymeradwyo gan yr Aelodau. Dywedwyd bod y polisi yn cael ei adolygu'n flynyddol, fodd bynnag roedd mân newidiadau wedi'u gwneud ers yr adolygiad diwethaf. Roedd y polisi yn nodi'r fframwaith y mae'r Awdurdod yn ei ddefnyddio i reoli lechyd a

Diogelwch ar bob lefel o'r Awdurdod, gan ddiffinio rolau a chyfrifoldebau'r Grŵp Iechyd a Diogelwch, pob aelod o'r staff a gwirfoddolwyr yn glir.

Tynnodd y Pennaeth Gwasanaethau Pobl sylw at y ffaith bod y polisi wedi bod yn destun adolygiad blynyddol, ond gan mai prin fu'r newidiadau i'r polisi ers yr adolygiad diwethaf, awgrymwyd newid cynnal yr adolygiad i bob tair blynedd, gan gyflwyno adroddiad ar unrhyw newidiadau sylfaenol i'r Aelodau yn ôl y gofyn. Cytunodd yr Aelodau bod hyn yn ddull ymarferol o adolygu'r polisi. Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith bod yr Adroddiad Blynyddol ar Iechyd a Diogelwch yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio ac felly awgrymwyd, er mwyn eglurder, y dylid cynnwys datganiad yn yr adroddiad hwnnw i gadarnhau nad oedd unrhyw newidiadau wedi bod i'r polisi.

Ar gynnig y Cynghorydd D Clements, a eiliwyd gan y Cynghorydd M James, **penderfynwyd** cymeradwyo'r Polisi Iechyd a Diogelwch.

9. **Adolygiad Blynyddol o'r Safonau**

Cyflwynodd y Swyddog Monitro adroddiad oedd yn rhoi trosolwg o'r modd yr oedd swyddogaethau'r Pwyllgor Safonau wedi'u cyflawni, ac o faterion ymddygiad yn gyffredinol o fewn yr Awdurdod. Roedd yr adroddiad yn cynnwys manylion ynghylch cylch gorchwyl y Pwyllgor, hyfforddiant yr Aelodau, cwynion, tueddiadau, protocol datrys lleol, goddefebau, polisi gweithredoedd annerbyniol gan achwynwyr, adroddiad blynyddol yr ombwdsmon, ac ymgynghoriadau.

O ran tueddiadau, dywedwyd bod cynnydd wedi bod mewn cwynion, gan gynnwys Rhyddid Gwybodaeth, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol, a Cheisiadau Mynediad at Ddata o dan y Ddeddfwriaeth Diogelu Data, oedd yn amlwg wedi'u paratoi drwy ddefnyddio deallusrwydd artiffisial (AI). Gofynnodd Aelod a oedd gan yr Awdurdod gynllun ar waith i ddelio â'r nifer cynyddol o geisiadau a dderbynnir, pe bai'r duedd yn parhau. Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at yr her o gydbwysu'r angen i fod yn dryloyw fel sefydliad sydd ag adnoddau cyfyngedig wrth law. Cydnabuwyd nad oedd yr heriau hyn yn unigryw i'r Awdurdod, a chadarnhawyd bod y Swyddogion yn cysylltu â chydweithwyr yn y Parciau Cenedlaethol eraill i rannu arfer gorau er mwyn sicrhau bod y tîm yn gweithio mor effeithlon â phosibl.

Dywedodd y Cadeirydd, yn dilyn recriwtio diweddar i'r Pwyllgor Safonau, nad oedd y cydbwysedd rhwng y rhywiau bellach yn gyfartal. Cytunodd y swyddogion y byddai hyn yn ystyriaeth wrth recriwtio i'r Pwyllgor Safonau yn y dyfodol.

Nodwyd.

10. Adolygiad Cyflogau a Graddfeydd

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Pobl adroddiad oedd yn rhoi adolygiad o'r Adolygiad Cyflogau a Graddfeydd ac yn cynnwys manylion ynghylch y broses, yr ymgysylltu â'r staff, y prif ganlyniadau, yr effeithiau ariannol, yr amserlen, yr apeliadau, a'r gwersi a ddysgwyd o'r broses.

Nodwyd, fel rhan o'r adolygiad, bod 9 swydd wedi cael eu gwerthuso ar raddfa is, ac felly yn yr achosion hynny, bod y polisi Diogelu Cyflog yn gymwys. Mewn ymateb i ymholiad gan Aelod, cadarnhawyd bod y polisi diogelu cyflog yn cynnig 3 blynedd o ddiogelu cyflog ar raddfa symudol, fodd bynnag, ar ddiwedd y broses apelio, nid oedd unrhyw swyddi ar gyflog wedi'i ddiogelu.

Canmolodd yr Aelodau y Pennaeth Gwasanaethau Pobl a'r tîm am eu gwaith caled yn cyflawni'r Adolygiad Cyflogau a Graddfeydd a ystyrir yn broses deg a thryloyw oedd wedi cyflawni canlyniad cydnerth a chadarn i'r Awdurdod ac i'r staff.

Manteisiodd y Cadeirydd ar y cyfle i ddiolch i UNSAIN am gynorthwyo'r Awdurdod a'r staff unigol gydol y broses adolygu.

Nodwyd.

